

พุทธวคฺคณณนา (มยา วุจฺเจเต)

๖. อคฺคิตตปุโรหิตวตฺถุ. (....)

"พหุ เว สรณํ ยนฺตํติ: อิมํ ธมฺมเทสนํ สุตฺวา [เชตวเน วิหรนฺโต] วาลูกฺราสีมฺหิ นิสินฺโน อคฺคิตตตฺนนาม โกสลฺลโย ปุโรหิตํ อารพฺภ กเถ สิ.

โส(อคฺคิตตโต) กิร มหาโกสลสฺส ปุโรหิตो ओहोसि. ओढ नं पीटि कालके राजा पसेन्तिगोसलो "ओयं पीटु मे पुरोहितोति कारवेन तस्मिं येव ज्ञाने जपेत्वा तस्स ओत्तโน उपगुजानं आकत्ताले पञ्चकुम्भं गโรति, "आजरीय ओठ निसिंहादि समानान्नं तापेसि. सो जिनतेसि "ओयं राजा ओटिवीय मयि कारवं गरोति, न ज्ञे पन्न राज्ञं निज्जกालमेव सकृत्ता जित्तं कहेत्तु; राजापन्न युवात्तरो, समानवेनेव हि सत्थि रञ्जनं नाम सुं होति: ओहฺลจम्हि महल्लो, पप्पञ्चित्तु मे युत्तन्ति.

โส ราชानं पप्पञ्च อนุชานาเปत्वा नकरे เภริยจाराเปตฺวา สุตฺตาเหเน สพฺพํ โอत्तโน ธนํ ทานมฺเข วิสฺสชฺเชตฺวา พาทิรกปฺปพฺพञ्ชํ ปพฺพञ्ชิ. ตํ นิสฺสาย ทส ปุริสสทฺสทานิ อนุปฺปพฺพञ्ชิสฺสุ.

โส เตหิ สत्थิ อํคมคธานนฺจ กุรฺรณฺจสฺส จ อนฺตราวาสํ กปเปตฺวา อิมํ โอวาทํ เทติ "ตาตา ยสฺส वो कामवित्ठกาथโย อุปฺปชฺชนฺติ, सो นทิตो เอगेกํ วาลูกापฺภูํ อุทฺธริตฺวา อิมสฺมि ญาณे ओกิริตฺตุติ.

เต "สาธฺติ ปฏิสฺสณฺติตฺวา कामวित्ठกาथินํ อุปฺปนฺนกาเล ตถา กริสฺสุ. ओปเรน สมเยเน महावलुकฺราสี ओहोसि. ตํ ओหิจฺจตฺโต नाम นาคราชา ปรีคฺคเหสิ. อํคมคธวาสินो เจว กุรฺรณฺจวาสินो จ มาเส มาเส เตสํ มหนตฺตํ सकृत्ता ओหิหริตฺวา ทานํ เทนฺติ.

อด เนส อคฺคิตฺตโต อิมํ โอวาทํ อทาสี "ปพฺพตํ สรณํ
 ยถา, วณํ สรณํ ยถา, อารามํ สรณํ ยถา, รุกขํ สรณํ ยถา; เอวํ
 สพฺพทฺถกฺขโต มุจฺฉิสฺสธาคี อตฺตโน อนฺเตวาสีเกปิ อิมินาว โอวาทน
 โอวทิตฺ. โพธิสฺสโตปิ มหาภิกฺขุมนํ นิภฺขมนฺโต สมฺมาสมฺโพธิํ ปต
 วา ตสฺมี สมเย สาวตฺถี นิสฺสาย เชตวเน วิหรนฺโต ปจฺจุสกา
 เล โลกํ โวลเณนฺโต อคฺคิตฺตตฺตพฺรหฺมณํ สทฺธิํ อนฺเตวาสีเกหิ อตฺต
 โน ฌานชาลสฺส อนฺโต ปวิญ्ञํ ทิสฺวา "สพฺเพปิเม อรหตฺตสฺส อุป
 นิสฺสยสมฺปนฺนาติ ฌตฺวา สายนฺหสมเย มหาโมคฺคัลลานตฺเถรํอาห
 "โมคฺคัลลาน กิํ นุ ปสฺสสิ อคฺคิตฺตตฺตพฺรหฺมณํ มหาชนํ อติตฺถน
 ปกฺขนฺทาเปนฺตํ? คจฺฉ, เตสํ โอวาทํ เทหิตฺติ. "ภนฺเต พฺหุ เอเต (อิส
 โย) เอกสฺส มยฺหํ อวิสฺยหา, สเจ ตุมฺहेปิ อาคมิสฺสธ, วิสฺยหา ภวิส
 สนฺตฺติ.

"โมคฺคัลลาน อหํปิ อาคมิสฺสคามิ, ตวํ ปฺรโต ยาหิตฺติ. เถโร คจฺฉน
 โทว จินฺเตสิ "เอเต พลวณฺโต เจว พฺหุ จ, สเจ สพฺเพสํ สมามกฺกุ
 จาเน กิณฺจิกิ กเถสฺสคามิ; สพฺเพปิ วคฺควคฺเคน อจฺจุสฺสยฺยุนฺติ อตฺตโน
 อานุกาเวเน ฌลฺลสฺสิตกํ เทวํ วุญฺจาเปสิ.

เต ฌลฺลสฺสิตเกสฺส ปตฺนเตสฺส อจฺจุจายฺจาย อตฺตโน อตฺตโน ปณฺณ
 สาลํ ปวิสฺสํ. เถโร อคฺคิตฺตตฺตสฺส ปณฺณสาลทฺวาเร จตฺวา "อคฺคิตฺต
 ตาติ อาห.

โส เณรสฺส สทฺทํ สุตฺวา "อิมสฺมี โลเก มํ นามเนน อาลปิตุ
 ° สมตฺถิเณ นาม นตฺถิ, โก นุ โข มํ นามเนน อาลปิตฺติ มาณตฺถทฺธ
 ตาย "โก เอโสติ อาห. "อหํ พฺรหฺมณฺณาติ.

"กิํ วเทสฺสิติ. "อชฺช เม เอกเรตฺติ อธิ วสนฺนุจํ อจิกฺขาติ.

"อธิ วสนฺนุจํ นตฺถิ, เอกสฺส เอกาว ปณฺณสาลาติ.

"อคฺคิทตฺต มนุสฺสา นาม มนุสฺसानํ, คาโว คุนฺนํ(...), ปพฺพชิตา ปพฺพชิตานํ สนฺติกํ คจฺฉนฺติ, มา เอวํ กริ, เทหิ เม วสณฺณจฺจานนฺติ.

"กึ ปน ตวํ ปพฺพชิตฺ (อสิ)ติ. "อาม ปพฺพชิตมฺหิตี.

"สเจ ปพฺพชิตฺ(อสิ), กหํ เต ขาริณฺฑํ ปพฺพชิตปริกฺขาโรติ.

"อตุถิ เม ปริกฺขาโร, `วิสุํ ปน นํ คเหตุวา วิจริตุํ ทุกฺขนฺติ อพฺภนฺตเรเนว นํ คเหตุวา วิจรามิ พฺราหฺมณฺนาติ.

โส "ตํ คเหตุวา วิจริสฺสสึตี เถรสฺส กุชฺฌิ อถ นํ โส อาห "[อเปหิ] อคฺคิทตฺต มา กุชฺฌิ, วสณฺณจฺจานํ เม อาจิกฺขาติ. "นตุถิ เอตถ วสณฺณจฺจานนฺติ.

"เอตสฺมี ปน วาลุกราสิมฺหิ โก วสตีติ.

"เอโก นาคราชาติ. "เอตํ เม เทหิตี.

"น สกฺกา ทาตุํ, ภาริยํ เอตสฺส กมฺมนฺติ.

"โหตุ, เทหิ เมติ. "เตนหิ ตวเมว ชานาหิตี.

เถโร วาลุกราสิอภิมุโข ปายาสิ. นาคราชา ตํ อาคจฺฉนฺตํ ทิสฺวา "อโย สมนฺโณ อิตฺโต อาคจฺฉติ, น ชานาติ มลฺลเย มม อตุถิภาวํ; ฐุมายิตฺวา นํ มาเรสฺสามิตี ฐุมายิ.

เถโร "อโย นาคราชา `อหเมว ฐุมายิตุํ สกฺโกมิ, มลฺลเย น สกฺโกนฺตีติ มลฺลเย สลลฺลเกตีติ สยํปิ ฐุมายิ.

ทฺวินฺนํปิ สรีโรตฺต อุกฺคตา ฐุมายาว พฺรหฺมโลกา อุกฺกจฺหิสุ.

อุโปปี ฐุมายเถโร อพาธยิตฺวา นาคราชานเมว พาธเนติ.

นาคราชา ฐุมเวคํ สหิตุํ อสกฺโกนฺโต ปชฺชลิ.

เถโรปิ เตโชธาตุํ สมาสชฺชิตฺวา เตน สทฺธิเยว ปชฺชลิ.

อคฺคิชาลา ยาว พฺรหฺมโลกา อุกฺกจฺหิสุ.

อุโกปี อคฺคิชาลา เถรํ อพารยิตฺวา นาคฺราชาณเมว พารยีสฺสุ.
อถสฺส สกถสรีรํ อุกฺกาหิ ปทิตฺตํ วีย อโหสิ.